Lewkowicza Syxtusa: Uwiadomienie
z Krakowa 15 maja 1821 roku.

Nagy 1900

UWIADOMIENIE.

Zacząwszy od r. 1809. poświęcając słabe zdolności moie w różnych kraiach Europy posłudze biednych, miałem szczęście pozyskać słodki zaszczyt przyjaciela cierpiącey Ludzkości; świetne zaś nagrody od Monarchów otrzymane dowodzą, że pomyślnemi czynów moich skutkami zwróciłem na się oczy przychylney Zwierzchności.

Reformy w sposobie robienia Operacyi cierpiących na kamień, pozyskały dla mnie wielu towarzystw Uczonych względy, a wynalazek kleszczów i sposób użycia onych w teyże operacyi od nayznakomitszych Europy Operatorów zaaprobowanym został. *Laudari a laudato Viro.* Cic.

To wspomnienie przeszłych zaszczytów moich mieszczę tu, nie dla nikczemnego samochlubstwa, ale raczey dla zasilenia zaufania, z którym chciałbym, żeby Rodacy mogący pomocy zręcznego i doświadczonego potrzebować Operatora mogli bydź adressowani do Krakowa w miley teraz porze wiosny, która w powszechności za naydogodnieyszą miana iest do przedsięwzięcia z pomyślnością ważnieyszych i delikatnieyszych operacyi Chirurgicznych, jakiemi są zdięcie Katarakty, operacya cierpiących na Kamień i t. p. lubo i w poźnieyszey porze roku Operacye przedsięwzięte, przy starannem i medycznem operowanych traktowaniu, pomyślno-

ścią uwieńczonemi bydź mogą, jak tego dowiodł Tomasz Komenda 58 lat maiacy, który w późney iesieni, bo 27 Października r. z. w przytomności uczniow Wydziału Lekarskiego zdiętą mając kataraktę, cieszy się dziś przywroconym sobie wzrokiem.

Gdybym więc niebył nigdzie poprzedniczo znany iako Operator, tedy te naypomyślnieysze probki, które tuteyszey dałem Publiczności owych ważnych i delikatnych Operacyi Chirurgicznych, iakie wpośród Paryża, Berlina i Wiednia zasługnią na oklaski, jużby powinno ziednać mi powszechne zaufanie Rodaków, szukających częstokroć z nadzwyczaynym kosztem tego w odległych Stolicach, coby mieć mogli w kraju, a nawet z większą może od współziomka wykonaném troskliwością: lecz poświadczają różne Europy kraje, gdzie pod okiem znakomitych Ziomków zasłużyłem na zalety Znawców. (a.)

Wiedeń, Augsburg, Munich, Strasburg, Bilbao, Burgos, Walladolid, Orlean, sam nawet Paryż uwieńczyły pomyślnemi skutkami czyny moie w zawodzie Operatorskim; Landshul, Minsk, Kraków, Łuck, Ołyka, Huszcza, Putiwl, Ramny, Kijow, dalej Warszawa i po drugi raz Kraków (b) odebrały nieposlednicy biegłosci moiey w Chirurgii i Akuszeryi świetne dowody. *Indue superbiam meritis quaesitam, Horatius.*

Ufam więc w przychylności i łasce owych szanownych osób, które świadkami były nieraz czynów

moich posłudzę cierpiącej ludzkości z chwałą imienia Polska poświęconych że niezaniedbają wskazać mnie i życzliwie zalecić mogącym potrzebować pomocy zręcznego i doświadczonego operatora.

Mam honor przytem, przypomnieć szanowney Publiczności, iż podług uwiadomienia pod dniem 27 Kwietnia 1820 r. do Gazety Krakowskiey załączonego, przyimuię w pomieszkaniu moiém przy ulicy floryanskiey pod L. 550. cięzarne Osoby na połogi.

Ubogim radę i pomoc Operatorską ofiaruię bezpłatnie; dla dogodności Osób chcących zasięgnąć mey rady, następuiące dni i godziny do konsulty wyznaczam; z rana co dzień od 10. do 11. po obiedzie zaś w Niedziele, w Poniedziałki, w Środy, i Piątki od 2, do 4.

Redaktorów Pism peryodycznych, Gazet, Kuryerów i Zurnalów uprzeymie upraszam, aby w swych pismach raczyli uczynić życzliwą wzmiankę o ninieyszym uwiadomieniu.

Pisałem w Krakowie 1821 *r. Mca: Maja* 15 *d.*

Syxtus Lewkowicz.

Med: i Chir: Doktor w Uniwersytecie Jagiellońskim, Chirurgii pratyczney i Akus: Pof: P. Z. Kolleżski Assesor, Legii honorowey i S. Anny 3. klassy Kawaler. Wielu towarzystw Uczonych członek.

NOTKI.

(a.) *Za nadto długi musiałbym napisać szereg tych szanownych i na polu sławy zasłużonych Mężów, gdybym chciał każdego po Jmieniu wymieniać; spodziewam się przeto, iż wspomnienie nayznakomitszych będzie dostatecznem. A więc mam honor oświadczyć, iż czynów moich świadkiem była w Niemczech 1809 r. 2. Legia Nadwislańska, pod rozkazami ś. p. Jenerała Bronikowskiego, gdzie Krasiccy, Kamieńscy, Turnowie, Podbielscy, Pomarnaccy, Mierzejewscy, Nowiccy etc. Zaszczytny Officerów Korpus składali. W Hiszpanii, a szczególnie w Bilbao 1810 r. 4ty Pułk Legii Nadwislańskiey, którym Major nawczas, dziś Jenerał Tański komenderował. Ten cały Pułk znał starca 80. letniego, który mając przez Operacyą wzrok sobie przywrócony, naywyższe pozyskał dla mnie zaufanie i miłość hiszpanów,*

W Burgos, Szwadron Pułku Hułanów Gwardyi, Komenderowany od Barona Pułkownika natenczas, dziś Jenerała Stokowskiego; tu widzieli Rodacy na Katarakty i Kamień w przytomności Professorów Wydziału Lekarskiego z naypożądańszą operowanych pomyślnością, równie jak z zadowolnieniem prawdziwych Znawców.

W Walladolid w 1810/11. że pominę wielu innych, Hrabia Józef Załuski, dziś Pułkownik Ad-

jutant Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego, Kapitanowie wtedy Jankowski, Jarzmanowski, Dobiecki etc. etc. Znali starca Exjezuite 74. letniego, którego z rozkazu ś. p. Marszałka Państwa Francuzkiego Bessières, w przytomności licznie zgromadzonych gości i Znawców operowałem z pomyślnością, co mi pozyskało naywyższe Xięcia Istryi względy. Dla uzupełnienia tego com tu wyraził, załączam następujące trzy Artykuły, w których zawiera się chlubne czynów moich wspomnienie.

N. 75. du Mercredi 18. Septembre 1811.

Journal Général du Departement du Loiret.

M. Lewkowicz, ancien Chirurgien de l'armée, dont nous avons annoncé l'arrivée en cette ville dans l'un de nos precedens numeros, vient d'operer, avec le plus grand Succès la nommée Magdelaine Chassine veuve Cheneaux, en présence de plusieurs personnes de l'art, en lui faisant l'extraction de la cataracte, sur les deux yeux; cette femme était aveugle depuis cinq ans: sitôt l'opération faite, elle a parfaitement distingué tous les objets qui lui ont été présentés.

Kraków dnia 7. Lipca 1815 roku.

Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie!

Nie tayno iest Archikonfraternii Miłosierdzia Banku Pobożnego, że Wielmożny Lewkowicz powodowany wrodzonemi sobie uczuciami ludzkości, iak prędko tylko powziął wiadomość o nieszczęśliwym JX. Jakóbie Walichowskim, natychmiast bez interessownie pospieszył do ratowania tego nieszczęśliwego, rownie nie tayną iest rzeczą, że Wzny Lewkowicz nietylko swym własnym kosztem przez dni kilkanaście tegoż utrzymywał, ale nadto przez zdięcie katarakty z oka temu JX. Walichowskiemu wzrok nazad szczęśliwie przywrócił: Lubo w prawdzie czyny dobre są wyższemi nad wszelkie pochwały; lubo Człowiek honoru i cnoty nadgrodę dobrych czynów w swym Sercu znayduie, gdy atoli talentom, cnocie i prawdziwym zasługom cały świat dobrze myślących szacunek i wdzięczność przyznaie: — Przeto Archikonfraternia temi uczuciami powodowana ma sobie za miły obowiązek oświadczyć Wnu Lewkowiczowi swòy szacunek i winne podziękowanie za Jego gorliwość i gotowość w przybywaniu na pomoc cierpiącey Ludzkości.—

Piekarski *Starszy Bractwa.*

Kollegium Kościelne

Wyznania Ewangieliczko - Auszpurskiego.

Poczytuie za naymilszą powinność swoię wynurzyć publicznie wdzięczność WJPanu Syxtusowi Lewkowiczowi Doktorowi Medycyny i Chirurgii, Leibgwardyi Ułańskiego Jego Cesarzewiczowskiey Mci Pułku Sztabs-Lekarzowi, St. Anny III. Klassy i Legii honorowey Kawalerowi, za szczęśliwe przez zdięcie katarakty przywrócenie wzroku trzem osobom, między któremi iedna przeszło ośmdziesiąt lat maiąca, w szpitalu Gminy Wyznania Ewangielicko Auszpurskiego na Lesznie. Znayduie ten szonowny przyiaciel cierpiącey ludzkości naymilszą nagrodę za pracę swoię, którey Bóg Wszechmocny nayłaskawiey pobłogosławić raczył, w własnem sercu: lecz uchybilibyśmy sobie, gdybyśmy Mu nie wynurzyli tey wdzięczności i tego szacunku, które się tak gorliwemu i pożytecznemu poświęceniu się ku ratunkowi nieszczęśliwych należą.

Dan w Warszawie d. 21. *Maja* 1819.

Samuel Bogumił Linde.
Prezes Kolleg; Ewangielicko Auszpurskiego

Bogumił Łęcki *Starszy Szpitalny.*

Samuel Wittke *pierwszy Reprezentant.*

Ferdynand Ulbricht *drugi Reprezentant.*

(b.) *W każdem z mieysc tu wymienionych, miałem przyiemność coś pamiętnego zrobić, jako Operator. Pierwszych dni m. i r. b. w tuteyszey Szkole Praktyczney Chirurgii już cztery Osoby operowałem na Katarakty z pomyślnością, w przytomności Uczniów Wydziału i Znakomitych gości, między innemi JW. Hrabia Adam Szymoński zaszczycił swą przytomnością Szkołę Praktyczną w momencie Operacyi Tomasza Komendy, który operowany na iedne Oko z pomyślnością w Październiku r. z. przyszedł teraz, aby z drugiego Oka zdiąć mu kataraktę; co naylepiey przekonać powinno, że ta operacya nie iest tak bolesną, jak się komu wydać może, gdy iest zręcznie i z delikatnością wykonana.*